

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 40 §:n nojalla

Malminetsintälupahakemuksen ja hakemuksen luvan täytäntöönpanemiseksi muutoksenhausta huolimatta

Hakija: AA Sakatti Mining Oy
Lupa-alueen nimi: Sakatti
Lupatunnus: ML2012:0036
Alueen sijainti ja koko: Sodankylä, 493,30 ha.

Kuvaus hakemuksen mukaisesta toiminnasta

Hakija etsii alueelta kuparia, nikkeliä, kobolttia, platinaa, palladiumia, kultaa ja hopeaa. Tutkimusmenetelmät ovat tavanomaisia malminetsinnän tutkimusmenetelmiä, kuten mm. pohjamoreeninäytteenottoa, timanttikairausta, maasto- ja kairareikägeofysiikkaa sekä hydrogeologisia tutkimuksia.

Yhtiö on suunniteltujen tutkimustoimien pohjalta täydentänyt aikaisemmin tehtyä Natura-arviointia ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausuntomenettely on suoritettu.

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset hakemuksesta voi lähettää 3.7.2023 mennessä lupatunnus mainiten Tukesiin, osoitteeseen PL 66 (Opastinsilta 12B) 00521 Helsinki, tai sähköisesti doc- tai rtf-tiedostona osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Hakemuksen nähtävilläolo

Hakemusasialkirjat liitteineen ovat nähtävänä Tukesin internet-sivuilla:
<https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Sodankylän kunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja Ilkka Keskitalo puh. 029 5052 151 ilkka.keskitalo@tukes.fi tai kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutettu 26.5.2023

Pidetään nähtävänä 3.7.2023 asti.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisusta.

MALMINETSINTÄ- LUPAHAKEMUS

HUOM!

Ennen lomakkeen täyttämistä, tutustu erilliseen liitteeseen: [Huomioitavat lain ja asetuksen kohdat](#) (klikkaa linkkiä).

Uusi malminetsintälupahakemus

Jatkoaikahakemus
(valtaus, malminetsintälupa)

Liittyvä lupatunnus

ML2012:0036-02 Sakatti

1. Tiedot hakijasta ja tämän edellytyksistä haettavaan toimintaan

1.1 Hakija (ei sivuliike)

AA Sakatti Mining Oy

1.2 Yhteystiedot (osoite ja puhelinnumero)

Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä
puh:+358 16 642 368

1.3 Kotipaikka

Sodankylä

1.4 Sähköposti

pertti.lamberg@angloamerican.com

1.5 Y-tunnus

2436768-3

1.6 Virkatodistus (liitteenä)

1.7 Kaupparekisteriote (liitteenä)

1.8 Malminetsinnän rahoitus esitettyyn toimintaan

Rahoitus emoyhtiön toimesta.

AA Sakatti Mining Oy on kokonaan emoyhtiö Anglo American plc:n omistuksessa.

1.9 Henkilöstö ja sen asiantuntemus

Pertti Lamberg, Project Manager, toimitusjohtaja (AA Sakatti Mining Oy). Yli kolmenkymmenen vuoden kansainvälinen kokemus kaivosprojekteista, geologisesta ja metallurgisesta tutkimuksesta ja kaivosyhtiöiden johtamisesta.

Janne Siikaluoma, Vanhempi projektigeologi - Yli kymmenen vuoden työkokemus malminetsinnästä, kaivos- ja tuotantogeologiasta ja geologisesta mallinnuksesta Suomessa ja Afrikassa.

Lisäksi maasto- ja näytteenkäsittelytehtävissä avustaa yhtiön oma tekninen henkilöstö.

2. Alue, sen sijainti ja sen käyttöä mahdollisesti koskevat rajoitukset

2.1 Hakijan ehdotus nimeksi

Sakatti

2.2 Hakemusalueen pinta-ala ja sijainti

Pa 493,30ha, Sodankylä

2.3 Kaavoitustilanne

Alueella on voimassa maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen Kelujärvi-Rajala osayleiskaava. Yleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalouksvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ulkoilun ohjaamistarpeita (MU-1), maa- ja metsätalouksvaltaiseksi alueeksi (M) ja luonnonsuojelualueeksi (SL), joka on rajattu Natura 2000-alueeksi. Alueen läpi kulkee moottorikelkkaura. Alueelle on merkitty maiseman monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (ma) ja suojeltujen kasvien ja eläinten esiintymisalueita (si).

2.4 Luonnonsuojelutilanne

Hakemusalue kuuluu suurelta osin Viiankiaavan soidensuojelualueeseen (SSA 1201159) ja Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen (FI1301706). Yksityinen Uusitalon luonnonsuojelualue (YSA200649) on lähes kokonaan hakemusalueen sisällä.

2.5 Muun lainsäädännön rajoitukset

Suunnitellulla alueella ei ole kaivoslain 7§:n tarkoittamia esteitä.

2.6 Arvio alueella olevista kaivosmineraaleista ja selvitys, mihin arvio perustuu

Yhtiö tutkii alueella Sakatin Cu-Ni-PGE esiintymää. Olemassa olevaan tutkimustietoon perustuen hakija tietää alueelta löytyvän useita eri metalleja: nikkeliä (Ni), kuparia (Cu), kobolttia (Co), platinaa (Pt), palladiumia (Pd), kultaa (Au) ja hopeaa (Ag). Arvio kaivosmineraaleista perustuu Anglo American Exploration B.V. vuodesta 2004 eteenpäin suorittamiin tutkimuksiin. Vuonna 2012 Anglo American Exploration B.V. on siirtänyt valtaukset AA Sakatti Mining Oy:lle, joka on jatkanut tutkimuksia alueella siitä lähtien.

Ensimmäiset timanttikairaukset Sakatissa tehtiin vuonna 2006, mutta varsinainen kairareikä, jonka sanotaan johtaneen Sakatin esiintymän löytymiseen on vuodelta 2009. Tehdyt tutkimustyöt koostuvat matalalentogeofysiikasta, pohjamoreeninäytteenotosta, timanttikairauksesta, maasto- ja kairareikägeofysiikasta sekä hydrogeologisista tutkimuksista. Näiden laajamittaisten tutkimusten perusteella on löydetty sulfidimineralisaatio, jossa malmi esiintyy pirootteena, juoniverkostona ja massiivisena. Korkeita metallipitoisuuksia sisältävä massiivinen sulfidimineralisaatio muodostaa Sakatin tärkeimmän ja rikkaimman osan.

Vuonna 2016 esiintymän hyödyntämiskelpoisuudesta valmistui ensimmäinen tutkimus, ns. alustava arviointi (conceptual study) sekä mineraalivarantoarvio. Monimetalliesiintymän nyt tunnetut mineraalivarannot ovat noin 44,4 miljoonaa tonnia (2016). Sakatin esiintymän kannattavuuden esiselvitys (pre-feasibility study) valmistui 2019.

3. Malminetsintäalueeseen liittyvät asianosaiset ja heidän tietonsa

3.1 Malminetsintälupahakemus alueeseen liittyvien asianosaisten ja maanomistajien osalta pyynnöstä toimitetaan erilliset liitteet (Excel-tiedostot). Tiedostoista käy ilmi asianomaisen nimi, osoite, tilarekisterinumero, yksittäisen tilan rajat sekä pinta-ala.

3.2 Muut kuin yksityiset asianosaiset (alueeseen liittyvät elinkeinot ja yhteiset alueet)

Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen, joka on erityistä poronhoitoaluetta.

(Tiedot Paliskuntain yhdistyksen nettisivuilta 8.2.2022)

Oraniemi poroisäntä:

Martti Siivola

040 018 2580

Pessijoentie 30 A

99640 Tanhua

PAHANLAAKSON YHTEISMETSÄ 758-874-2-0

(yhteystiedot ilmoitetaan muiden kiinteistöjen yhteistietojen kanssa ennen hakemuksen kuulemista)

4. Selvitys toimintaa koskevista suunnitelmista

4.1 Tutkimusmenetelmät, -välineet ja aikataulu

Liite 1.

4.2 Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan seurauksena ei synny jätettä, joka vaatisi jätehuoltosuunnitelman.

5. Toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset

5.1 Vaikutukset ympäristön- ja luonnonsuojeluun, vesistöihin, pohjaveteen, ihmiseen ja maa- tai kallioperään

Liite 2, 3A, 3B, 3C, 4, 5 ja 6.

6. Ilmoitus malminetsintäalueelle rakennettavista väliaikaisista rakennelmista

6.1 Hakija ei aio rakentaa malminetsintäalueelle väliaikaisia rakennelmia

6.2 Työstä vastaa

6.3 Rakennelmien tiedot ja sijainti (liite-tiedosto)

6.4 Käyttötarkoitus ja käytön kesto

7. Kaivoslain edellyttämien liitteiden, aineistojen ja selvitysten tarkastuslista

7.1 Virkatodistus liitteenä

7.2 Kaupparekisteriote liitteenä

7.3 Sähköiset paikkatietotiedostot

7.3.1 Malminetsintäalupa-alue (koko alueen rajat), josta esteet on rajattu pois (kts.liite 1) (MapInfo-tiedosto ETRS-TM35FIN)

7.3.2 Yleispiirteinen kartta, joka osoittaa hakemuksen kohteena olevan alueen sijainnin (Pdf-tiedosto ETRS-TM35FIN)

7.3.3 Malminetsintäalupa-aluetta leikkaavat tilarajat omana tiedostona (ei rajanaapureita) (MapInfo-tiedosto ETRS-TM35FIN)

7.3.4 Malminetsintäalupa-alueen maanomistajat

(Excel-tiedosto, joka toimitetaan vasta viranomaisen pyynnöstä ennen hakemuksen kuuluttamista.

Malli: <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kaivokset/Malminetsintaluvat-ja-jatkoajat/Malminetsintalupa/>)

7.4 Selvitys kunnalta hakemuksen kohteena olevasta alueesta ja sen kaavoitustilanteesta, alueen käyttöä koskevista rajoituksista sekä niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea (asianosainen).

(Selvitys voidaan toimittaa myöhemmin, mutta ennen kuin hakemus kuulutetaan)

7.5 Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma liitteenä

7.6 Kaivannaisjätehuoltosuunnitelma on tehty ympäristönsuojelulain nojalla

7.7 Viranomaisen todistukset, rekisteriotteet ja vastaavat asiakirjat, joilla varmennetaan hakemuksessa esitettyjen tietojen sekä säädettyjen vaatimusten huomioon ottaminen

7.8 Selvitys rakennelmista malminetsintäalueella ja niiden sijainti liitteenä tai ilmoitus ettei niitä ole

7.9 Liitteenä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arvioinnista ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus tai Natura-arvio.

7.9.1 Liitteenä tarkka tutkimussuunnitelma suojelualueelta, joka sisältää kulku-urat ja yksityiskohtaiset tutkimuskohteet paikkatiedostoina (Tab-tiedosto ETRS-TM35FIN)

7.9.2 Tiivistelmä Natura-arviosta ja sen liitteissä esitetyistä tiedoista kuulutusta varten (vain julkiset tiedot)*

7.10 Tiivistelmä hakemuksessa ja sen liitteissä esitetyistä tiedoista kuulutusta varten*

7.10.1 Tätä malminetsintäalupahakemusta voidaan käyttää kuulutusasiakirjana, eikä erillistä tiivistelmää hakemuksesta toimiteta

7.11 Merkinnät hakemustietojen julkisuudesta*

7.12 Hakemukseen liittyviä yhteisiä alueita**

*) Luvan hakijan tulee ilmoittaa lupahakemuksen toimittamisen yhteydessä perusteltu käsityksensä siitä, miltä osin lupahakemus tai sen liitteet sisältävät viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) tai muun lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä tietoja. Hakijan tulee mahdollisuuksien mukaan toimittaa hakemuksen yhteydessä yleisluontoinen yhteenveto 1 momentissa tarkoitetuista hakemuksen tiedoista, joita voidaan esittää yleisölle.

**) Jos kaivoslain 34 §:n mukainen hakemus koskee yhteisalueissa (758/1989) tarkoitettua yhteistä aluetta tai yhteismetsälaissa (109/2003) tarkoitettua yhteismetsää, hakemukseen on liitettävä sellainen selvitys, joka on tarpeen tiedoksiannon toimittamiseksi yhteisen alueen tai yhteismetsän osakaskunnalle. Vna (391/2012)

8. Vakuus malminetsintälupaa varten

8.1 Hakijan ehdotus vakuudeksi hakemuksessa esitetylle toiminnalle ja perustelut

Jätetään viranomaisen päätettäväksi.

9. Malminetsintäluvan jälkitoimenpiteet

9.1 Selvitys jälkitoimenpiteistä malminetsintälupa-alueella toiminnan lopettamisen jälkeen

Tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan seurauksena maastoon jää vain vähäisiä jälkiä.

Tarvittavat jälkitoimenpiteet ovat malminetsintäkaluston poisvieminen kokonaisuudessaan sekä jälkien loppusiivous ja entisöiminen.

Syväkairauskohteet kuvataan ennen kairausta, kairauksen aikana ja kairauksen päätyttyä. Talvella tapahtuvan kairauksen jälkeen kohteet tarkistetaan vielä kertaalleen sulanmaan aikaan ja niille tehdään tarvittavat jälkitoimenpiteet.

JATKOAIKAHAKEMUS

(Tämä osa koskee edellisten lisäksi vain valtauksien ja malminetsintälupien jatkoaikahakemuksia)

10. Malminetsintäluvan voimassaolon edellytykset

10.1 Selvitys malminetsinnän tehokkuudesta, tehdyistä toimenpiteistä, tuloksista ja kustannuksista

Liite 7.

10.2 Selvitys esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta

Tutkimussuunnitelman mukainen tutkimusohjelma tarvitaan, jotta tunnetut esiintymät saadaan kartoitettua tarkemmin, mineraalisaatioiden rajat saadaan selvitettyä ja sitä kautta mineraalisaatioille voidaan laskea mineraalivarantoarviot ja luokitukset kansainvälisten raportointikoodien mukaisesti. Lisäksi alueen vielä kairaamattomia geofysikaalisia ja geokemiallisia anomalioita tulee viedä tutkimuksissa eteenpäin.

Sakatin esiintymän kannattavuuden esiselvitys valmistui 2019 ja kannattavuusselvitys aloitetaan vuonna 2023. Tämä hakemusalue on keskeisin osa Sakatti monimetallikaivoshakkeen suunnittelussa. Jatkoajan saaminen tutkimustoiminnalle on välttämätöntä, jotta kaivoshankkeen tutkimuksia voidaan jatkaa.

10.3 Perustelut alueen rajaukselle

Tutkimustyöt ovat keskittyneet tutkimaan Sakatin tunnettua pääesiintymää ja tunnettuja satelliittiesiintymiä sekä tutkimaan mahdollisia mineralisaatioiden jatkeita.

Seuraavalla lupakaudella tutkimussuunnitelma sisältää tutkimuksia koko lupa-alueella. Koska lupa-alueella on vielä tutkittavaa, aluetta ei ole syytä rajata pienemmäksi.

11. Lisätietoja

11.1 Lisätietoja malminetsintälupaa varten

Yhtiöllä on Ympäristöministeriön 15.7.2020 myöntämä eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1998) mukainen lainvoimainen poikkeuslupa (lupapäätös VN/3324/2020) malminetsintään Viiankiaavan soidensuojelualueella (Liite 7). Lupa sisältää täytäntöönpanomääräyksen muutoksen hausta huolimatta. Lupa on voimassa 31.12.2025 saakka.

12. Lomakkeen lähettäminen

Lomake lähetetään sähköisesti Tukesiin **Tallenna ja lähetä lomake** -painiketta painamalla; ohjelma pyytää sinua ensin tallentamaan lomakkeen jonka jälkeen sen voi lähettää oman tietokoneesi sähköpostiohjelmalla Tukesiin. Voit lähettää lomakkeen myös itse suoraan osoitteeseen: kaivosasiat@tukes.fi.

Voit tulostaa ja tallentaa lomakkeen itsellesi ao. painikkeiden avulla. Antamasi tiedot tallennetaan Tukesin (ao.) rekisteriin. Lisätietoja tukes.fi/tietosuoja.

Allekirjoitus

Nimenselvennys

Pertti Lamberg

HUOM!

Muistithan ennen lomakkeen täyttämistä tutustua erilliseen liitteeseen: [Huomioitavat lain ja asetuksen kohdat](#) (klikkaa linkkiä).

Jotta hakemus saa kaivoslain (621/2011) 32 §:n mukaisen etuoikeuden kohteelle, on kaikki kaikkiin kohtiin vastattava ja kaivoslain 34§:n edellyttämällä tavalla, 7 § JA 9 §:n esteet huomioiden. Vastaa kaikkiin kohtiin ja POISTA ESTEET ALUERAJAUKSESTA.

HAKEMUS PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANEMISEKSI MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

1. AASM pyytää, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) myöntää AASM:lle kaivoslain (621/2011) 169 §:n mukaisen oikeuden ryhtyä hakemassaan malminetsintäluvan ML2012:0036, Sakatti voimassaolon jatkamista koskevassa lupapäätöksessä yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta.

1 ASIAN TAUSTA

2. Tukes on myöntänyt 28.10.2015 AASM:lle malminetsintäluvan nimeltä Sakatti 1-5, lupatunnuksella ML2012:0036 ("Malminetsintälupa"). Malminetsintäluvalla jatkettiin valtausten KaivNro 7812/1–5 voimassaoloa. Malminetsintäluvalla myönnettiin kaivoslain 169 §:n mukainen täytäntöönpanomääräys 29.7.2016. Malminetsintälupa tuli valitusprosessin jälkeen lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.3.2018.
3. Malminetsintäluvalla myönnettiin kolmen vuoden jatkoaika Tukesin päätöksellä 30.9.2020. Lupapäätös sisälsi täytäntöönpanomääräyksen. Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry valitti päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valituksen muilta osin päätöksellään 13.5.2022, mutta palautti päätökseen sisältyvän vakuusmääräyksen Tukesille uudelleen käsiteltäväksi. Suomen luonnonsuojelupiiri on hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta lupaa valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä ja asian käsittely on kesken. Tukes antoi asiassa uuden, lainvoimaisen vakuuspäätöksen 18.11.2022.
4. AASM hakee Malminetsintäluvalla nyt viimeistä, yhden vuoden jatkoaikaa alueella suoritettujen tutkimusten loppuun saattamiseksi.
5. Ympäristöministeriö on 15.7.2020 antamallaan päätöksellä myöntänyt AASM:lle eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988, "soidensuojeluasetus") mukaisen poikkeamispäätöksen VN/3324/2020 koskien malminetsintätoimenpiteiden jatkamista Viiankiaavan soidensuojelualueella ja Natura 2000 –alueella (liite 1). Päätös on voimassa viiden vuoden ajan 31.12.2025 saakka maan ollessa malminetsintäalueella roudassa ja lumen peitossa.
6. Myös ympäristöministeriön päätös määrättiin täytäntöön pantavaksi muutoksenhausta huolimatta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n nojalla. Täytäntöönpano-oikeuden myöntämistä on ympäristöministeriön päätöksessä perusteltu seuraavasti:
 - (i) täytäntöönpano ei vaaranna alueen suojelua;
 - (ii) päätöksen laillisuus on punnittu jo aiemmin voimassa olevan luvan osalta;
 - (iii) malminetsintätoimenpiteiden viivästyminen aiheutuisi huomattavat lisäkustannukset toimijalle;
 - (iv) tutkimuksilla on huomattavia aluetaloudellisia vaikutuksia, mistä syystä toimien viivästyminen aiheutuisi merkittävää haittaa myös Sodankylän alueen taloudelle ja työllisyydelle; sekä

- (v) toimenpiteet on toteutettava aina talvisaikaan, jolloin jo muutaman kuukauden viivästys toiminnan jatkamisessa voi käytännössä johtaa hankkeen aikataulun siirtymiseen vähintään vuodella eteenpäin.

2 PERUSTELUT

- 7. Kaivoslain 169 §:n mukaan Tukes voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä määrätä, että malminetsintäluvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Edellytyksenä täytäntöönpanomääräyksen myöntämiselle on, että:
 - (i) hakija esittää perustellun syyn toiminnan aloittamiselle;
 - (ii) toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi; ja
 - (iii) hakija asettaa Tukesin määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa.
- 8. Kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen tarkoituksena on mahdollistaa luvan mukaisen toiminnan aloittaminen ilman hankekokonaisuuden tarpeetonta viivästymistä sellaisissa tilanteissa, joissa toiminta on lupamääräyksiä noudattaen mahdollista toteuttaa valituksen kohteena olevia intressejä vaarantamatta. AASM katsoo alla esitetyin perustein, että malminetsintäluvan mukaiset toimenpiteet voidaan aloittaa tekemättä muutoksenhakua hyödyttömäksi, ja että kaivoslain 169 §:n mukaisen täytäntöönpanomääräyksen myöntämiselle on olemassa lain mukaiset perusteet.

2.1 Täytäntöönpanolle on olemassa perusteltu syy

- 9. Kaivoslain 169 §:n esitöiden (HE 273/2009 vp, s. 162) mukaan perusteltu syy päätöksen täytäntöönpanoon muutoksenhausta huolimatta voi liittyä muun muassa toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksestä aiheutuviin haittoihin. Hakemuksen kohteena olevan malminetsintäluvan täytäntöönpanolle on erittäin suuri tarve, ottaen huomioon, että malminetsintää voidaan luonnonsuojelullisista syistä harjoittaa vain muutamana kuukautena vuodessa. Kaivosten suorittaminen on kasvien ja luontotyypien suojelemiseksi rajattu talvisaikaan lumipeitteen suojatessa kasvistoa, minkä lisäksi lumisenakin aikana tiettyjä petolintureviirejä koskeva pesimäaikainen liikkumiskielto rajoittaa toimintaa kevättalvella. Aikataulurajoitteilla varmistetaan, ettei suojeluarvoille aiheudu haittaa, mutta samalla se merkitsee hankkeen toteuttamista jo valmiiksi tavanomaista pidemmällä aikataululla, kun suunniteltu toiminta on jaettava useammalle talvikaudelle. Näin ollen talviaikana tapahtuva muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan aloittamisessa merkitsee käytännössä hankkeen aikataulun siirtymistä vähintään vuodella eteenpäin.
- 10. Lisäksi asiassa on huomioitava, että suunnitellut malminetsintätutkimukset ovat osa kansallisesti merkittävän Sakatin kaivoshankkeen kehittämistä ja niillä on jo itsessään huomattavia työllisyys- ja aluetaloudellisia vaikutuksia. Malminetsintätoimenpiteiden jatkamisen viivästymisestä

aiheutuisi siten merkittävää haittaa paitsi AASM:lle, myös Sodankylän alueen taloudelle ja työllisyydelle.

2.2 Malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi

11. Kuten AASM malminetsintälupaa koskevassa hakemuksessaan tarkemmin esittää, tullaan hakemuksen mukainen malminetsintä toteuttamaan siten, etteivät Viiankiaavan suojelutavoitteet ja suojelun perusteena olevat luontoarvot vaarannu. Alueelle suunnitelluista tarkan tutkimussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä on tehty 30.1.2023 päivätty Natura-arviointi, joka pohjautuu kattaviin luontoselvityksiin alueella. Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan toiminnalla ei ole merkittävästi heikentävää vaikutusta Viiankiaavan Natura-alueeseen ja sen suojeluperusteina oleviin luonnonarvoihin, kun malminetsintäkokonaisuutta koskeviin toimintoihin liittyvät ympäristön ja luonnonarvojen turvaamiseksi käytettävät menetelmät sekä suunnitellut toimenpiteet ja työskentelyn toimintatavat toteutetaan erityisellä huolellisuudella.
12. Kuten hankkeen tutkimussuunnitelmasta ja Natura-arvioinnista ilmenee, on Viiankiaavan suojelualueen suojeluarvot otettu huomioon tutkimuspisteiden sijoittelussa ja alueella liikkumisessa. Kairareitit ja kulkureitit on sijoitettu kaikkein herkimpiä kohteita ja uhanalaisten eliölajien esiintymäpaikkoja välttämällä, pyrkimyksenä minimoida toiminnan vaikutukset luonnonarvoille. Tämän lisäksi toiminnan tallautumis- ja muut suorat vaikutukset kasvillisuuteen sekä mahdolliset häiriövaikutukset linnustoon minimoidaan harjoittamalla malminetsintää vain pesimäajan ulkopuolella talviaikaan, maan ollessa lumipeitteinen ja jäässä. Kairaukseen tarkoitetut reitit ja kairauspaikat vahvistetaan talvikaudella riittävän paksulla keinotekoisella lumipatjalla, mikä edelleen vähentää ja estää toiminnan vaikutuksia maaperään ja kasvillisuuteen. Kairauksien mahdolliset vaikutukset vesistön koostumukseen minimoidaan kairareikien tulppauksella sekä käyttämällä kairausuonissa uusinta tekniikkaa, jossa kairauksessa syntyvä hienojakoinen kiviaines (ns. kairaussoija) otetaan talteen ja kuljetetaan suojelualueen ulkopuolelle. Lisäksi kairauksessa käytettävä vesi kierrätetään suljetussa vedenkierrrossa, mikä minimoi vaikutukset suojelualueen vesitaseeseen.
13. AASM on harjoittanut malminetsintätoimintaa Viiankiaavan alueella 14 vuonna ilman, että toimintaa valvovilla viranomaisilla olisi ollut tästä huomautettavaa. Muutamana vuonna on kairauskauden jälkitarkastuksissa havaittu öljy- ja polttoainevuotoja, jotka AASM on ilmoittanut viranomaisille ja luvan saatuaan puhdistanut asianmukaisesti. Käsillä oleva hakemus koskee viimeistä yhden vuoden jatkoaikaa kyseiselle alueelle. AASM katsoo, että jo useiden vuosien ajan toimiviksi havaitut, Natura-arvioinnissa huomioitut ja myös osaksi malminetsintäluvan lupamääräyksiä kirjattavat lieventävät toimenpiteet ovat riittäviä varmistamaan, ettei malminetsintän aloittaminen muutoksenhausta huolimatta vaaranna alueen suojeluarvoja tai muutoinkaan tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.
14. Asian harkinnan kannalta on myös merkityksellistä, että AASM:n edeltäville samaa aluetta koskeville malminetsintäluvuille on myönnetty vastaava täytäntöönpano-oikeus, eikä hallintotuomioistuimien ole sitä valitusprosessien yhteydessä keskeyttänyt. Lisäksi ympäristöministeriö on omalta osaltaan soidensuojelulainsäädännön näkökulmasta arvioinut toiminnan, myöntänyt sille jälleen poikkeusluvan ja AASM:n hakemuksesta myös täytäntöönpano-oikeuden. Näissä oloissa,

joissa myös luonnonsuojeluoikeudellisessa arvioinnissa on katsottu ministeriön puolesta mahdolliseksi myöntää toiminnan poikkeusluvalle täytäntöönpano-oikeus, on perusteltua myöntää vastaava täytäntöönpano-oikeus myös malminetsintäluvalle.

2.3 Hakijan vakuus

15. AASM esittää kaivoslain 169 §:n edellyttämän, lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta asetettavan, vakuuden määräksi 25 000 euroa.

3 LOPUKSI

16. Edellä lausutuun perusteisiin ei ole kaivoslaista tai luonnonsuojelulainsäädännöstä johtuvaa esitettyä myöntää AASM:lle kaivoslain 169 §:n mukainen oikeus ryhtyä hakemassaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskevassa lupapäätöksessä yksilöityihin toimenpiteisiin muutoksenhausta huolimatta.

Sodankylässä, 24 helmikuuta 2023

AA SAKATTI MINING OY

A large black rectangular redaction box covers the signature area. A single handwritten stroke is visible below the box.

[OFFICIAL]

LIITE 1: YMPÄRISTÖMINISTERIÖN POIKKEUSLUPA 15.7.2020

—
[#17393183v1](#)

15.7.2020

AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2 (PL 38),
99600 Sodankylä

Lupa malminetsintään Sodankylän Viiankiaavan soidensuojelualueella sijaitsevalle malminetsintäalueelle Sakatti

Viite: AA Sakatti Mining Oy:n hakemus 30.1.2020 VN/3324/2020

AA Sakatti Mining Oy on 30.1.2020 päivätyllä hakemuksellaan (diaarinumero VN/3324/2020) hakenut ympäristöministeriöltä (YM) eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) mukaista lupaa malminetsintätoimenpiteiden jatkamiseen Viiankiaavan soidensuojelualueella sijaitsevalla Sakatin malminetsintäalueella Sodankylässä. Tutkimusalue sisältyy YM:n asetuksella 27.3.2015/354 erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC) perustettuun ja lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA) EU-komissiolle ilmoitettuun Natura 2000 -alueeseen Viiankiaapa (FI1301706). Natura-alue muodostuu valtion soidensuojelualueesta sekä yksityisistä luonnonsuojelualueista, joiden kokonaisala on 6 595 hehtaaria.

Hakemuksen mukaisen toiminnan tavoite on tutkia tarkemmin alueen kuparia, nikkeliä ja platinaryhmän metalleja (Cu-Ni-PGE) sisältävää esiintymää. Aikaisemmin voimassa olleiden lupien perusteella on paikannettu luonteeltaan merkittävä esiintymä, jonka geologiselle jatkotutkimukselle on suuri tarve. Seuraavalle lupakaudelle suunniteltu tutkimustoiminta koostuu geofysiikan lento-, maasto- ja reikämittauksista, keveistä geokemiallisista malminetsintämenetelmistä, maaperä- ja kallioperäkairauksista, hydrogeologisista tutkimuksista ja vesinäytteenotosta sekä toiminnan seuraavia vaiheita palvelevista ympäristöselvitystöistä.

Tukes on myöntänyt hakijalle päätöksellään 28.10.2015 (ML2012:0036) kolmivuotisen jatkoluvan malminetsintään Sakatin lupa-alueella. Lupa on tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.3.2018. Yhtiö on hakenut malminetsintälupaan jatkoaikaa malminetsintälupahakemuksella 24.5.2019 Sakatti.

Tausta

Anglo American Exploration B.V.:lle on 17.8.2004 myönnetty osin Viiankiaavan soidensuojelualueelle sijoittuvat valtaukset Sakatti 1-5. Anglo American Exploration B.V. on 13.2.2012 siirtänyt valtaukset ja hakemukset kokonaan samaan konserniin kuuluvalla AA Sakatti Mining Oy:lle.

Ympäristöministeriö on myöntänyt malminetsintää varten poikkeuksen soidensuojelualueelta koskevista suojelumääräyksistä Viiankiaavan alueella 7.12.2004 (YM4/5721/2004) sekä jatkotutkimusluvut 30.11.2009 (YM5/5721/2009), 1.12.2010 (YM2/5721/2010) ja 29.10.2015 (YM4/5721/2012). Lisäksi Hakijalla on ympäristöministeriön 28.2.2019 myöntämä lupa hydrogeologisiin tutkimuksiin Viiankiaavan soidensuojelualueella. Ympäristöministeriön 29.10.2015 myöntämä poikkeuslupa on tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 25.8.2016 ja on voimassa 31.12.2020 saakka. Sakatin malminetsintäalueen Viiankiaavan Natura 2000 -alueella sijaitseva pinta-ala on noin 443 hehtaaria (6,7 % Natura-

alueen kokonaisalasta). Syväkairauksia on tehty maanomistajan suostumuksella myös Kitisen ja Viiankiaavan Natura-alueen välisellä alueella.

Viiankiaavalla tai sen välittömässä läheisyydessä on tehty geofysikaalisia lento-, maasto- ja reikämittauksia vuosina 2006-2019. Maastomittaukset on tehty kannettavin laittein ja talvella on käytetty apuna moottorikelkkoja. Tehtyjen mittauslinjojen pituus on yhteensä 165 km (osa sijoittuu Natura-alueen ulkopuolelle). Kairanrei'istä on sähkömagneettisia reikämittauksia yhteensä 95 kpl ja hydrologisia ja kalliomekaanisia reikämittauksia yhteensä 34 kpl. Pohjamooreeninäytteenottoa (BOT) Sakatti-malminetsintäalueella on tehty vuosina 2005 - 2012. Viiankiaavan Natura-alueella näytteenottopisteiden määrä on 1708 kpl ja reittien määrä 75 km.

Timanttikairauksia Sakatti-malminetsintäalueella tai sen välittömässä läheisyydessä on toteutettu 2006-2019 yhteensä 272 kpl, joista Natura-alueella 184 kpl. Alueella aikaisemmin tehdyt hydrogeologiset tutkimukset sisältävät mm. lämpökamerakuvauksia, maatulkausta sekä turvenäytteenottoa ja turpeen huokosveden näytteenottoa. Lisäksi alueella on tehty matalia hydrologisia maaperäkairauksia. Vuonna 2012 Natura-alueella tehtiin 18 maaperäkairausta (135 m syvyyteen). Kairanreikiin tehtiin pohjavesikaivoasennus pinta-, pohja- ja kalliopohjavedenpinnan painetason havainnointia ja vesinäytteenottoa varten. Hydrologisia maaperäkairauksia jatkettiin vuosina 2016 -2019, jolloin Natura-alueella tehtiin 1 kairaus (8 m) ja Natura-alueen ulkopuolella 13 kairausta (189 m). Kairausreikiin on asennettu maaperäpohjavesikaivot. Lisäksi Sakatti-malminetsintäalueella on tehty muitakin kairausreikiin tehtäviä kaivoasennuksia. Hydrologisiin tutkimuksiin liittyen Viiankiaavalla on toteutettu myös pumppauskokeita.

Hakemus ja tutkimussuunnitelma

Uudella hakemuksella haetaan lupaa harjoittaa malminetsintätoimenpiteitä Viiankiaavan soidensuojelualueella viiden vuoden ajan. Malminetsintälupahakemuksen 24.5.2019 Sakatti mukainen jatkoaika Tukesilta on kolme vuotta, mutta mahdollisen valitusprosessin vuoksi ympäristöministeriön lupaa haetaan pidemmäksi aikaa, jotta se kattaisi myös mahdollisten lupavalitusten käsittelyajan. Koska Viiankiaavalla voidaan luonnonsuojeluyistä tehdä töitä vain talvella lumipeitteen salliessa, on tutkimustoiminnan mahdollistamiseksi tärkeää, että YM:n lupa ja malminetsintälupa ovat yhtäaikaisesti voimassa ja täytäntöönpanokelpoisia. Lupa pyydetään panemaan täytäntöön valituksista huolimatta, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n nojalla.

Suunniteltu geofysikaalinen tutkimustoiminta käsittää lentomittauksia, maanpinnalta tehtäviä seismisiä luotauksia sekä erilaisia kannattevilla laitteilla tehtäviä tutkimuksia, joissa hyödynnetään sähkömagnetismia, maan painovoimakenttää tai maapallon luontaisia seismisiä aaltoja. Valmistuneista kairanrei'istä tehdään myös hydrogeologiseen ja/tai kalliomekaaniseen tutkimukseen liittyviä geofysikaalisia mittauksia joko ilman kairakoneita tai kairakoneen avustamana. Suunnitelmaan kuuluu myös ns. keveitä geokemiallisia malminetsintämenetelmiä, kuten maa-, turve-, kasvillisuus- ja luminäytteenottoa. Näytemäärät ja näytteiden koot ovat pieniä. Keskeisin menetelmä on turvenäytteenotto.

Timanttikairauksia Sakatin malminetsintäalueella on suunniteltu tehtävän yhteensä 168 kairausta, joista 149 sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Kairauksissa voidaan käyttää samanaikaisesti kuutta kairausyksikköä, joiden painot vaihtelevat 15 - 25 tonniin. Kairauksia tehdään ympäri vuorokauden seitsemänä päivänä viikossa. Reitit ja kairauspaikat valmistellaan etukäteen tuomalla lumitykeillä tehtyä keinolunta. Soilla moottorikelkoilla tamppaamisen lisäksi jäätymistä tehostetaan tarvittaessa asentamalla reitille geoverkko ja suihkuttamalla vettä tiivistetyn luonnonlumen päälle. Soilla (reitit ja kairauspaikat) jään paksuus tulee olla vähintään 25 cm. Roudassa oleville reiteille levitetään vähintään 25 cm lunta noin 4 metrin levyiseksi patjaksi ja kairauspaikoille noin 50 cm paksuksi kerrokseksi. Kairakoneiden jäähdyttämisessä ja kairauksissa tarvittava vesi otetaan mahdollisuuksien mukaan vanhasta kairanrei'istä tai

lähimmästä vesistöistä. Tarvittaessa vesi tuodaan paikalle säiliöissä. Kairauksissa käytetään soijan talteenottomenetelmää. Kairausten päätyttyä kaikki maaputket katkaistaan läheltä maanpintaa ja tulpataan.

Alueella jatketaan myös hydrologisia ja hydrogeologisia tutkimuksia. Tutkimussuunnitelmaan kuuluu lentomittauksia miehittämättömillä ilma-aluksilla (esim. ilmakuvaus, lämpökamera, lidarkuvaus), maatutkausta, maageofysiikan mittauksia ja turvenäytteenottoa ja huokosvesinäytteenottoa sekä vesistöjen pohjasedimenttien näytteenottoa. Lisäksi on suunniteltu tehtävän matalia hydrogeologisia kairauksia yhteensä 27 kairauspaikalla, joista 22 sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Hydrologinen maaperäkairaus voidaan toteuttaa timanttikairausta varten luvitetuilta pisteiltä ja kairauksissa käytetään timanttikairausohjelman mukaisia kulkureittejä. Hydrologisiin kairauksiin liittyy kaivoasennuksia sekä jatkuvatoimisten monitorointilaitteiden asennuksia. Hydrogeologisten kairauksien kairauslaitteisto lasketaan mukaan timanttikairauksen kuuteen samanaikaiseen kairausyksikköön.

Valmistuneisiin kairanreikiin tehdään lisäksi erityyppisiä kaivoasennuksia. Myös pumppauskokeita jatketaan. Pakker-testauksessa tullaan käyttämään kairakoneen kierrossa olevaa vettä, eikä testauksen yhteydessä tulla laskemaan vettä suoraan maahan. Pumppausin tehtävissä reikägeofysiikan mittauksissa vesi kerätään talteen ja viedään pois Natura-alueelta.

Natura-arviointi

Hakija on teettänyt Viiankiaavan länsiosaa koskevan Natura-arvioinnin, jossa on huomioitu koko tutkimussuunnitelman mukainen toiminta. Natura-arviointi on päivätty 24.5.2019 ja sen on laatinut Eurofins Ahma Oy. Natura-arviointia koskevat kairausten ja kulkureittien sekä luontotyypejä ja lajeja koskevat paikkatietoaineistot on toimitettu ELY-keskukselle 7.10.2019. Natura-arviointi perustuu selvityksiin, joilla on arvioitu tutkimussuunnitelman mukaisia vaikutuksia luontodirektiivin liitteen I luontotyypeihin, liitteen II lajeihin, lintudirektiivin liitteen I lintulajeihin, alueella säännöllisesti tavattaviin lintulajeihin sekä alueeseen kokonaisuutena. Hankkeen yhteydessä on toteutettu useita luontoselvityksiä vuosina 2009–2019. Kasvillisuus- ja linnustoselvitysten lisäksi alueella on toteutettu myös lepakko- viitasammakko-, sauikko- sekä hyönteislajistoselvityksiä. Vuosina 2012–2014 toteutettiin kairauspisteiden ja reittien lähiympäristössä muun muassa perusteellisia putkilokasvi- ja sammallajistoselvityksiä, joita täydennettiin 2018 jäkälä- ja kääväkasselvityksillä. Valittujen kairauskohteiden ja reittien kasvillisuusvaikutusten seuranta on toteutettu vuodesta 2015.

Yhtiö on myös selvittänyt kairareikien, kairauksen apuaineiden ja melun vaikutuksia sekä teettänyt alueen hydrologista ja hydrogeologista mallinnusta. Hakemuksen pohjana olevan tutkimussuunnitelman mukaisella toiminnalla ei Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan ole merkittävästi heikentävää vaikutusta Viiankiaavan Natura-alueeseen, sen suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin eikä pohjaveden tai suon pintaveden pinnantasoihin. Tutkimustoiminta suunnitellaan ja toteutetaan siten, että toiminnan vaikutukset alueen luontoarvoihin ovat mahdollisimman vähäiset. Tutkimuksissa käytettävät menetelmät, töiden toteuttamisen ajankohdat sekä toimintojen tarkat sijainnit tutkimusalueen sisällä valitaan kaikki siten, että vaikutusten minimointi ohjaa tutkimusprosessia sen kaikissa vaiheissa. Tutkimussuunnitelmassa huomioidaan Lapin ELY-keskuksen edellyttämien tavoin alueelle suunnitellut vaikutuksia lieventävät toimenpiteet ja työvaiheet ympäristön ja luontoarvojen turvaamiseksi.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RATKAISU

Ympäristöministeriö myöntää luvan hakemuksen ja tutkimussuunnitelman mukaisesti.

Perustelut

Eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) 3 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaan asetuksen mukaiselle soidensuojelualueelle tarvitaan geologista tutkimusta tai malminetsintää varten ympäristöministeriön lupa. Lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään voidaan myöntää, mikäli toiminta ei vaaranna alueella suojeltuja luonnonarvoja. Viiankiaavan vesitase tulee tutkimussuunnitelmaa noudattamalla säilyttämään luontaisen vaihtelunsa sekä kasvillisuuden kasvuolosuhteita ohjailevat pinta- ja pohjavedet luonnontilaisina. Siten kairaustoiminnalla ei ole vaikutusta soidensuojelualueen hydrologiaan ja siitä riippuviin suojeluarvoihin.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaan luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi on tarvittaessa tehty. Lain 66 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n mukainen arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen heikentävän Natura 2000 -alueen luonnonarvoja.

Viiankiaapa kuuluu Natura 2000 -verkostoon sekä luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) että lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Alueen suojeluperusteina ovat Natura-tietolomakkeella (valtioneuvoston päätös 5.12.2018) mainittu seuraavat luontodirektiivin liitteen 1 luontotyypit (priorisoidut luontotyypit on merkitty tähdellä): aapasuot*, boreaaliset luonnonmetsät*, puustoiset suot*, keidassuot*, huurresammallähteet*, letot, vaihettumis- ja rantasuot, lähteet ja lähdesuot, humuspitoiset järvet ja lammet, Fennonskandian luonnontilaiset jokireitit, pikkujoet ja purot, harjumetsät sekä tulvaniityt. Luontodirektiivin liitteen II lajeista suojeluperusteina ovat lettorikko, lapinleinikki, kiiltosirppisammal, lapinsirppisammal, isonuijasammal ja saukko. Lisäksi suojeluperusteena on 17 lintudirektiivin liitteessä 1 mainittua lintulajia ja 11 lintudirektiivin liitteessä 1 mainitsematonta, säännöllisesti Viiankiaavalla esiintyvää muuttolintua.

Selvitysten perusteella Natura-alueella esiintyy myös luontotyyppinä tulvametsät ja metsäluhdat sekä kahdeksan sellaista lintudirektiivin liitteen 1 lajia, joita ei ole mainittu Natura-tietolomakkeessa. Pääosa Viiankiaavan Natura-alueesta on suojeltu Viiankiaavan soidensuojelualueena (Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi 851/1988). Osaksi Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla yksityisiä luonnonsuojelualueita.

Malminetsintälupa-alueella esiintyy useita uhanalaisia lajeja, jotka ovat luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan rauhoitettuja. Rauhoitetun kasvin hävittäminen on kielletty. Alueella esiintyy myös kaksi erityisesti suojeltavaa lajia (LsL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Alueella on myös erityisesti suojeltavan suuren petolinnun reviiri (LsA 160/1997). Rauhoitettujen lintulajien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Tämä lupa ei oikeuta toimimaan lupa-alueella näiden kieltojen vastaisesti.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on Sakatin malminetsintäluvan tutkimussuunnitelmaa koskevasta Natura-arvioinnista 19.12.2019 antamassaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisessa lausunnossa katsonut, että arviointi on riittävä ja osoittaa, ettei hankkeesta aiheudu Viiankiaavan Natura-alueelle merkittävästi heikentäviä vaikutuksia, yhteisvaikutukset huomioon ottaen. ELY-keskuksen lausunnossa edellytetään, että hanke

toteutetaan käyttäen arvioinnissa esitettyjä lieventäviä toimintatapoja ja lausunnossa esiin nostettuja seikkoja. Nämä sisältyvät myös ympäristöministeriön luvan ehtoihin.

Toteutuneen ja suunnitellun kairaustoiminnan Natura-luontotyypeille aiheuttama laskennallinen vaikutus kohdistuu yhteensä noin 29 hehtaarille, joka on noin 4,4 % Viiankiaavan Natura-alueen pinta-alasta. Toiminnan laskennalliset pinta-alat suhteutettuna Viiankiaavan kokonaispinta-alaan ja eri luontotyyppien kattamaan pinta-alaan jäävät pieniksi. Seurantatulosten perusteella vaikutusalueet ulottuvat kangasmaiden seurantakohteilla noin 3,2 metriä kairauspisteestä, puustoisilla soilla noin 1,2 metriä kairauspisteestä ja märillä, tasaisilla avosoilla keskimäärin alle 0,3 metriä kairauspisteestä. Kun huomioidaan voimakkaiden ja erittäin voimakkaiden vaikutusten lisäksi myös jossain määrin muuttunut kasvillisuus, toiminnan vaikutusalueen on havaittu ulottuvan seurantakohteilla keskimäärin noin 8,5 metrin etäisyydelle kairauspisteestä.

Luontotyyppeihin kohdistuvia vaikutuksia vähentää se, että huomattava osa, lähes puolet, aikaisemmin tehdyistä kairauksista sijoittuu Viiankiaavan länsiosaan alueille, joilla on harjoitettu aikaisemmin metsätaloutta. Suunnitellut kairaukset huomioon ottaen noin kolmasosa kaikista kairauksista sijoittuu alueille, joita ei lueta Natura-luontotyyppiin luonnonmetsät.

Suojeluperusteena olevat lajit on huomioitu aikaisemmin toteutetuissa ja suunnitelluissa kairaustoimissa niin, että kairauspisteen ympärillä on 30 metrin suojavyöhyke. Reittien osalta suojavyöhyke ulottuu 15 metriä reitin keskilinjan molemmille puolille

Lupa-alue

Lupa koskee liitekartassa 1 ilmenevällä, valtion omistuksessa olevalla Viiankiaavan soidensuojelualueella tehtäviä, hakemuksen liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä malminetsintälupa-alueella ML2012:0036 Sakatti, Sodankylän kunnassa.

Luvan voimassaolo

Tutkimuslupa on voimassa 1.1.2021–31.12. 2025 välisenä aikana maan ollessa malminetsintäalueella roudassa ja lumen peitossa.

Luvan ehdot

Kaikki Natura-arviointiin sisältyvät malminetsintähanketta koskevat lieventävät toimenpiteet on Viiankiaavan Natura 2000 –alueella tehtävissä tutkimuksissa toteutettava aina. Lieventävät toimenpiteet luonnonsuojelualueella on lueteltu jäljempänä.

- 1) Malminetsintätoimet toteutetaan talviaikaan, jolloin maa on riittävän paksun roudan ja lumikerroksen suojaama.
- 2) Kairauspaikkoja ja -reittejä suunnitellessa huomioidaan suojellisesti arvokkaan lajiston esiintyminen riittävin suojavyöhykkein. Suojavyöhykkeiden riittävyys tulee tarkistaa ja sopia tapauskohtaisesti alueen luonnonsuojeluviranomaisten kanssa.
- 3) Kulkureitit merkitään maastoon tarkkuus-GPS:llä ja reitit merkitään väliaikaisin heijastinviitoin.
- 4) Kairaukseen tarvittava jäähdytysvesi otetaan vanhoista kairareijistä, kun se on mahdollista. Alueen pientilavuuksisia luonnonvesiä ei käytetä vedenlähteinä.
- 5) Käytetään kairauksessa suljettua vedenkiertoa. Tällöin kairaussoija saadaan erotettua kairausvedestä, minkä jälkeen kairausvesi on uudelleen käytettävissä.

- 6) Suojaputket betonoidaan pintakallioon ja maaputket pintatulpataan kairauksen jälkeen.
- 7) Ehkäistään polttoaine- ja öljypäästöt teknisin ratkaisuin.
- 8) Kärvaslammen läheisyydessä olevat kaksi kairauspistettä siirretään kauemmas lammesta.
- 9) Matalat hydrogeologiset maaperäkairaukset tehdään timanttikairauspisteiden suojavyöhykkeillä.
- 10) Moreeni-, maaperä- ja turvenäytteenottoa koskevissa tutkimussuunnitelmissa osoitetaan miten ja mihin perustuen suojeluperustelajit on otettu huomioon.
- 11) Erityisesti suojeltavan lajin pesän suojavyöhykkeellä kairaustoiminta sekä muu melua ja/tai häiriötä aiheuttava tutkimustoiminta lopetetaan keväisin viimeistään 15.3.
- 12) Pumppauskokeista tehdään erillinen tutkimussuunnitelma, jossa esitetään vesienhallintasuunnitelma.
- 13) Lisäksi tutkimussuunnitelman mukaisten geofysikaalisten mittausten ja muiden tutkimusten tekemisessä käytetään olemassa olevia reittejä niin paljon kuin mahdollista.

Tutkimukseen liittyvä liikkuminen Viiankiaavan soidensuojelualueella tulee suunnitella yhteistyössä alueen haltijan eli Metsähallituksen kanssa niin, ettei alueen luonnolle aiheudu vaurioita. Metsähallitukselle tulee ilmoittaa tutkimustöistä hyvissä ajoin ennen niiden aloittamista. Tarvittaessa kulkureittien tarkempaa kohdentamista tulee muuttaa siten, kuin Metsähallitus luonnonsuojelualueesta vastaavana viranomaisena edellyttää. Lupaan liittyvistä töistä tulee raportoida vuosittain Metsähallituksen Lapin luontopalveluille ja Lapin ELY-keskukselle. Samalla on ilmoitettava tutkimuksen mahdollisesti aiheuttamista maastovaurioista sekä vastattava muusta tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta Metsähallitukselle.

Poronhoitolain (848/1990) mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Yhtiön tulee ennen tutkimustöiden aloittamista olla yhteydessä Oraniemen paliskuntaan ja yhteistyössä paliskunnan kanssa pyrkiä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvaa haittaa.

Kairausten ja kulkemisen vaikutuksia Viiankiaavan alueella tulee seurata erillisen seurantasuunnitelman mukaisesti, Natura-arvioinnissa esitetyllä tavalla ja kaivosyhtiön sekä Lapin ELY-keskuksen ja Lapin luontopalvelujen kanssa sovittujen täydentävien suuntaviivojen mukaisesti. Seurantaan liittyen myös pohjavedenpinnan korkeuden jatkuvatoimisen tarkkailua ja pohjavesinäytteiden ottoa tulee jatkaa suunnitellusti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (1096/1996 muutoksineen) 65 § ja 66 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (852/1988)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Täytäntöönpanomääräys

Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuvin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Välitön täytäntöönpano ei vaaranna alueen suojelua.

Päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti. Päätöksen laillisuus on jo aiemmin punnittu voimassa olevan luvan osalta. Malminetsintätoimenpiteiden viivästyisestä aiheutuisi huomattavat lisäkustannukset toimijalle. Tutkimuksilla on myös huomattavia aluetaloudellisia vaikutuksia, josta syystä toimien viivästyisestä aiheutuisi merkittävää haittaa myös Sodankylän alueen taloudelle ja työllisyydelle.

Päätöksen mukaiset toimenpiteet on luonnolle aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi toteutettava aina talviaikana, joten jo muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan jatkamisessa voi käytännössä johtaa hankkeen aikataulun siirtymiseen vähintään vuodella eteenpäin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä perittävä maksu

365 euroa (ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista 44/2019, 3 § 2 momentti 7 kohta). Maksu veloitetaan erikseen.

Liitteet Kartta tutkimusalueesta (Liite 1)
Valitusosoitus (Liite 2)

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöneuvos Aulikki Alanen
Puhelin 0295 250 333, sähköposti aulikki.alanen@ymparisto.fi

Mikko Kuusinen
Ylijohtajan sijainen, ympäristöneuvos

Tiedoksi Aulikki Alanen
Ympäristöneuvos
Lapin ELY -keskus
Metsähallitus
Sodankylän kunta
Lapin luonnonsuojelupiiri
Oraniemen paliskunta

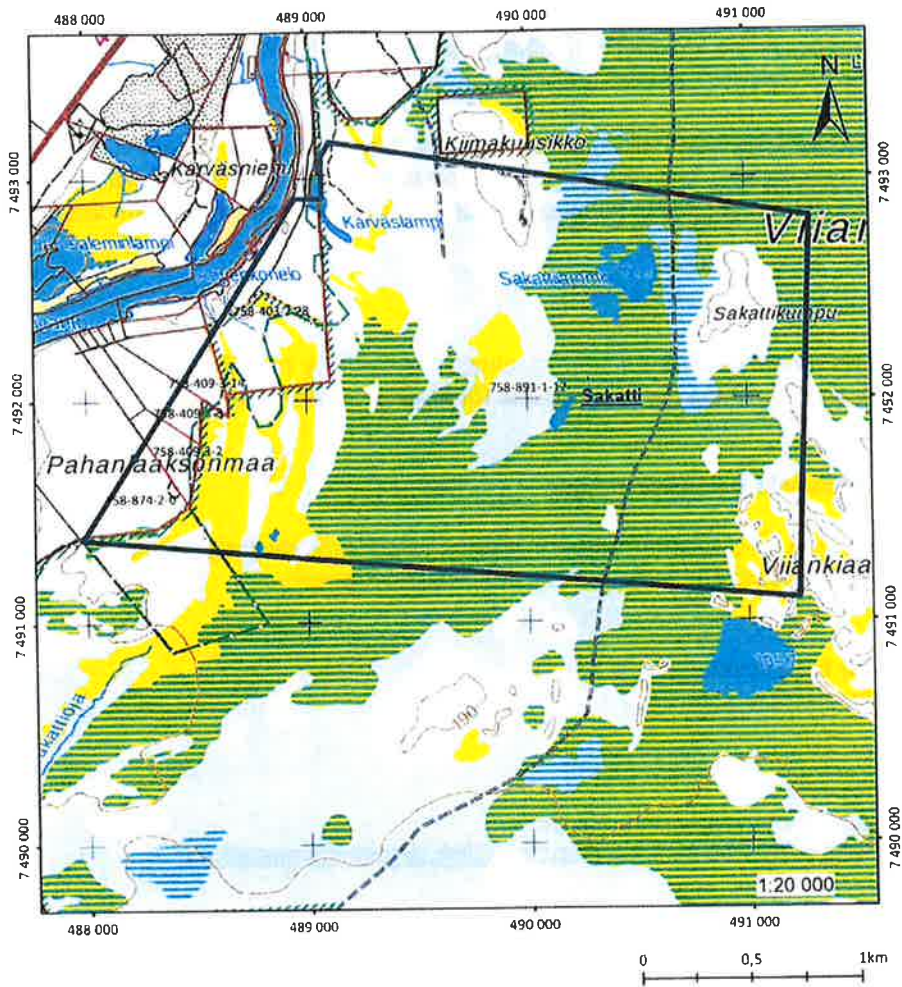
Toimenpiteitä varten YM/Taloushallinto

Tästä päätöksestä ei ole 30.3 päivän
määräajan kuluessa 15.7.2020 tullen
valitusta tänne jätetty.
Todistaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa
9.9.2020
lainkäyttökäsi

40d. 31 e

LIITE 1 Kartta tutkimusalueesta

Anglo American Finland -
AA Sakatti Mining Oy

ML2012.0036 Sakatti, 493.30ha

HAKIJA:
AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä

KUNTA: Sodankylä

Sisältää Maanmittauslaitoksen 04/2018
Maastotietokannan aineistoa.

LIITE 2

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa kyseisen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ministeriön päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisajankohdasta tai todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi
- muut asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa. Valituskirjelmän voi viedä henkilökohtaisesti valittaja tai hänen valtuuttamansa asiamies tai toimittaa lähetin välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse tai sähköpostilla hallinto-oikeuden sähköpostiosoitteeseen. Muutoksenhakuasiaan liittyvä sähköposti on lähetettävä aina hallinto-oikeuden virastosähköpostiin (hallinto-oikeus(at)oikeus.fi). Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Virasto-aika päättyy kello 16.15. Postin ja sähköpostin käyttäminen on lähettäjän vastuulla.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

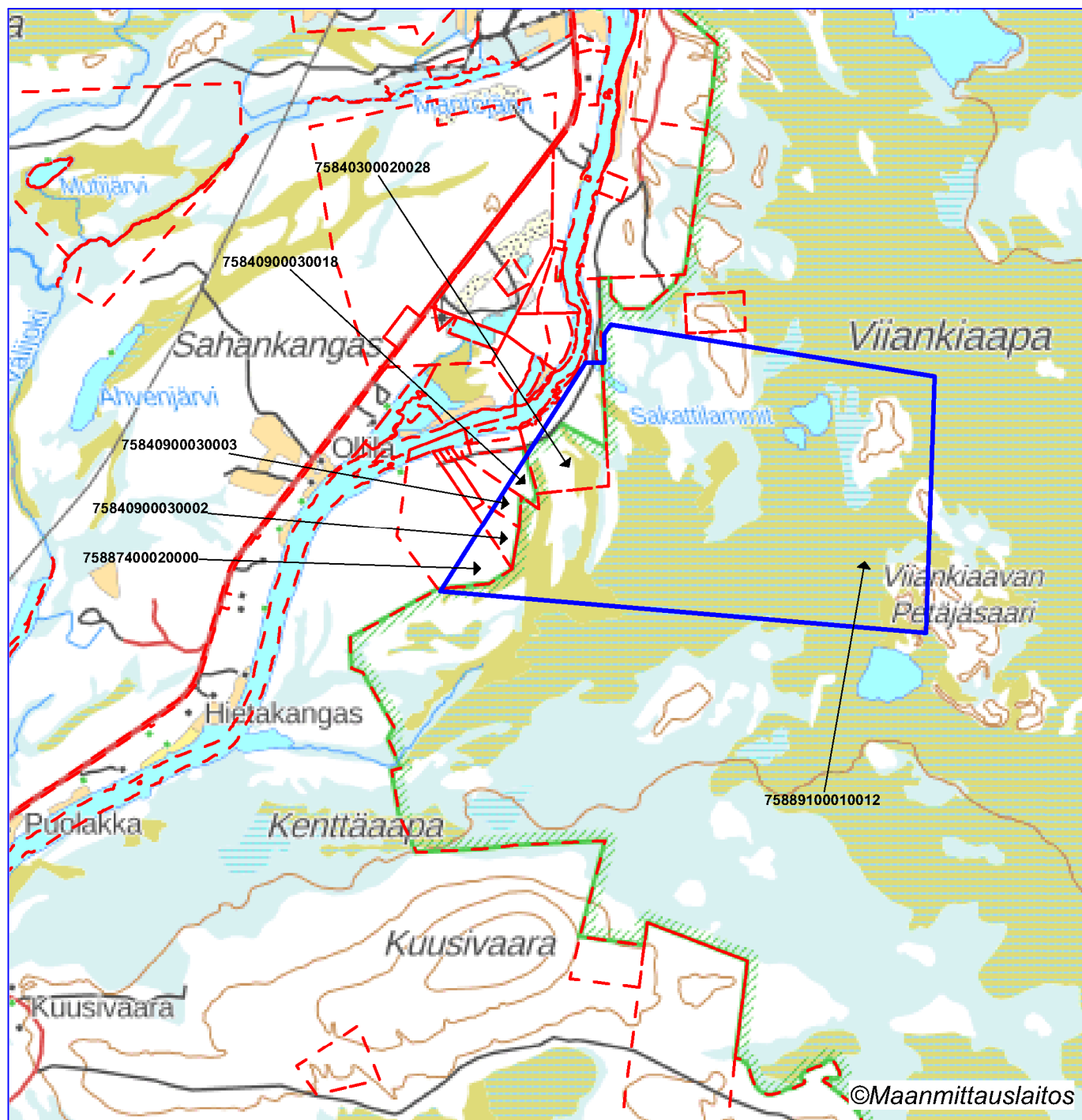
Toimivaltaisen hallinto-oikeuden osoite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Sähköposti: pohjoissuomi.hao@oikeus.fi

Puhelinvaihte: 029 56 42800

Mittakaava 1:40000

AA Sakatti Mining Oy
Sakatti
ML2012:0036

